

מדינת ישראל משרד המשפטים

יעוץ וחקיקה

המחלקה למשפט ציבורי-חוקתי

ירושלים, י"ט בניסן התש"ף

13 באפריל 2020

לכבוד
עו"ד אבנר פינצ'וק
באמצעות מייל: apinchuk@acri.org.il

שלום רב,

הנדון: מענה לפנייתך בעניין הגבלות על חופש המחאה בצו בראות העם
סמך: פנייתך מיום 2 באפריל 2020 למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

- א. פנייתך שבסמך הועברה לטיפולו והריני להשיבך, על דעת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי), מר רז נזרי, כדלקמן.
- ב. בפנייתך מועלות טענות לגבי ההוראה שפורסמה ביום פנייתך בתיקון מספר 12 לצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)(בידוד בית והוראות שונות)(הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן - "צד הבידוד") בעניין הפגנות, ובעניין היחס בין הוראה זו לבין תקנה 2 לתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש- הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן- "תקש"ח הגבלת פעילות").
- ג. נבקש להלן להתייחס לטענות ולהעמיד את הדברים על דיוקם:

1. תקנה 2 לתקש"ח הגבלת פעילות עוסקת בהטלת מגבלות על יציאת יחידים אל המרחב הציבורי ובקביעת המטרות המותרות ליציאה כאמור. אין התקנה עוסקת בהתנהלות במרחב הציבורי. לאיסורים נקבעו כמה חריגים, ובכלל זה החריג הקבוע בתקנת משנה (5) המתיר יציאה למרחב הציבורי לצרכי הפגנה. לפיכך, ההוראה האמורה עוסקת אך ורק בכך שאדם בודד רשאי לצאת מביתו, על אף האיסור המופיע ברישאה של התקנה, כדי להפגין. אין בהסדר זה כל התייחסות למספר האנשים שרשאים להפגין יחדיו וממילא אין היא מסדירה את אופן עריכת ההפגנה והתנהלות המפגינים.

2. בתיקון מס' 12 לצו הבידוד שונו מספר סוגיות שהוסדרו כבר לפני כן במסגרת אותו צו. אחת מהן היא סוגיית ההתקהלויות במרחב הציבורי. נוסחו של הצו ערב תיקון זה, בסעיף 3א(ב), הגביל התקהלויות לעשרה אנשים לכל היותר. מתוקף הוראה זו גם הפגנות, כמו כל התקהלות אחרת, ניתן היה לקיים רק בקבוצות המורכבות כל אחת מעשרה אנשים לכל היותר. תיקון מספר 12 הגביל את ההתקהלויות עד לשני אנשים (ראה לעניין סעיף 3א(ב) והגדרת "התקהלות" שנוספה בתיקון זה). בשים לב לפגיעה המשמעותית בחופש הביטוי ובזכות להפגין שהייתה נגרמת אילו הוראה כללית זו הייתה חלה גם על הפגנות, הוחלט לאזן בין הדאגה לבריאות הציבור לבין חופש הביטוי ולהחריג הפגנות מההגבלה החדשה. לפיכך, נוסף חריג בסעיף 3א(ג)(10) לצו, המשמר הלכה למעשה את הדין שהיה קיים ערב תיקון זה לגבי הפגנות, לעומת סוגים אחרים של התקהלויות.

ד. אם כך, אין כל קושי ביחס שבין ההוראה בתקש"ח הגבלת פעילות לבין ההסדר שבצו הבידוד. לא זו אף זו, שני ההסדרים משקפים את הדאגה העקבית למימוש חופש הביטוי והזכות להפגין תוך איזון עם הצורך לשמור על בריאות הציבור, וזאת לאחר שעמדנו על כך שיתאפשר מימוש זכויות אלה גם בתקופה החריגה בה נתונה החברה בישראל.

ה. בטרם חתימה הגיעתנו פנייתכם המיום למשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) בעניין "הגבלות על הפגנות- דוחות למפגינים בכפר סבא". ביקשנו בהקשר זה את התייחסות משטרת ישראל, ולאחר קבלתה וליבון הנושא, נשיבכם דבר.

בברכה,

גאל אזריאל, עו"ד

העתקים:

לשכת היועץ המשפטי לממשלה
מנכל משרד הבריאות, מר משה בר סימן טוב
רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)
עמית מררי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי)
עו"ד אורי שוורץ, היועץ המשפטי למשרד הבריאות
תנ"צ איילת אלישר, היועצת המשפטית למשטרת ישראל
איל זנדברג, ראש תחום משפט ציבורי, יועץ וחקיקה (המחלקה למשפט ציבורי-חוקתי)

